

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2332/2016
01.02.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Борко Стојановић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Слободан Миљаковић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права и издржавања – по тужби и противтужби, одлучујући о ревизијама тужиље и туженог, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 574/16 од 13.07.2016. године, у седници одржаној 01.02.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване, ревизије тужиље и туженог изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 574/16 од 13.07.2016. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиље и туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П2 2274/14 од 04.11.2015. године, ставом првим изреке, заједничка деца парничних странака, ВВ, рођена ... године, ГГ, рођен ... године и ДД, рођен ... године, поверена су на старање мајци, овде тужиљи, која ће самостално вршити родитељског право. Ставом другим изреке, уређен је начин одржавања личних односа малолетне деце са оцем, тако што ће деца проводити са оцем: два дана у току радне недеље од 16:00 до 19:00 часова, један дан сваког другог викенда од 10,00 до 19,00 часова, сваки други викенд од петка у 16,00 часова до недеље у 18,00 часова, половину зимског и половину летњег годишњег одмора, сваки други државни и верски празник. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да на име свог доприноса за издржавање малолетне деце плаћа 80.000,00 динара укупно и то: на име доприноса за издржавање ВВ 30.000,00 динара, а на име доприноса за издржавање ГГ и ДД по 25.000,00 динара, сваког 01-ог у месецу за текући месец, уплатом на текући рачун законског заступника мал. деце мајке, овде тужиље, отворен код „ББ“, почев од 04.11.2015. године, као дана доношења пресуде, па убудуће, док за то постоје законски услови или док се ова одлука не измени. Ставом четвртим изреке, преко досуђеног износа од укупно 80.000,00 динара на име издржавања мал. деце па до траженог износа од 105.000,00 динара, као и за износ од 105.000,00 динара за период од 08.07.2010. године до 03.11.2015. године, као и

преко одређеног до траженог модела одржавања личних односа деце са оцем, овде туженим, захтев тужиле је одбијен као неоснован. Ставом петим изреке, одбијен је, као неоснован, предлог тужиле за одређивање привремене мере којом би се тужени обавезао да до правноснажног окончања поступка на име доприноса за издржавање малолетних ВВ, ГГ и ДД плаћа месечно 90.000,00 динара укупно, 30.000,00 динара по детету, сваког 01-ог у месецу за текући месец, уплатом на текући рачун законског заступника мал. деце мајке, овде тужиле, почев од 08.07.2010. године, као дана подношења тужбе, па до правноснажног окончања поступка. Ставом шестим изреке, одбијен је, као неоснован, противтужбени захтев туженог којим је тражио да му се малолетна деца повере на старање, уз обавезу тужиле да доприноси њиховом издржавању у месечном износу 15% од укупних примања, по 5% за свако дете, умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, сваког 01-ог до 05-ог у месецу за претходни месец, на руке оцу, овде туженом, почев од 12.08.2010. године, па убудуће, као и предлог туженог за одређивање привремене мере којим би му се малолетна деца поверила на старање, уз модел виђања деце са мајком у свако доба. Ставом седмим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Допунском пресудом Првог основног суда у Београду П2 2274/14 од 06.05.2016. године, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиле, у делу којим је тражила да се обавезе тужени да тужиљи исплати законску затезну камату на све доспеле износе законског издржавања од момента доспелости сваког појединачног износа па до исплате, а све почев од 08.07.2010. године.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 574/16 од 13.07.2016. године, ставом првим изреке, жалбе парничних странака су одбијене и пресуда Првог основног суда у Београду П2 2274/14 од 04.11.2015. године потврђена у ставу трећем изреке, у ставу четвртном изреке у делу који се односи на издржавање и у ставу седмом изреке. Ставом другим изреке, жалба тужиле је одбијена, као неоснована, и потврђена допунска пресуда Првог основног суда у Београду П2 2274/14 од 06.05.2016. године у делу у коме је одбијен, као неоснован, захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужени да плати законску затезну камату за период од 08.07.2010. године до 04.11.2015. године. Ставом трећим изреке, преиначена је допунска пресуда Првог основног суда у Београду П2 2274/14 од 06.05.2016. године у преосталом делу, и тужени обавезан да плати законску затезну камату од момента доспелости сваког појединачног износа на име издржавања до исплате, за период почев од 04.11.2015. године. Ставом четвртим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужиле и тужени су изјавили ревизију, тужиле због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, а тужени због битне повреде одредаба парничног поступка, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 72/11 и 55/14), па је нашао да су ревизије неосноване.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Указивање на повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, не представља битну повреду због које се ревизија може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, парничне странке су закључиле брак 20.11.1997. године и имају троје малолетне деце ВВ, рођену ... године (након доношења првостепене пресуде постала пунолетна), ГГ, рођеног ... године и ДД, рођеног ... године. Заједница живота странака престала је 2010. године, када је тужени са децом напустио породично домаћинство. Деца су живела код туженог четири месеца, до септембра 2010. године, од када живе са тужиљом. Првостепеном пресудом заједничка деца су поверена на самостално вршење родитељског права мајци, овде тужиљи и уређен је начин одржавања личних односа мал. деце са оцем, а отац, овде тужени, обавезан је да на име свог доприноса за издржавање малолетне деце плаћа месечно укупно 80.000,00 динара, почев од 04.11.2015. године. Тужиља месечно зарађује 35.000,00 динара и остварује приходе од закупнине. Тужени је власник фирме „ЕЕ“ која се бави трговином горива, а у фирми прима 20.000,00 динара на име плате, као и фирме у ... која се бави превозом нафте и нафтних деривата и поседује танкер „ЖЖ“ и по том основу остварује добит 300 евра месечно. Сувласник је фирме у ... „ЕЕ“, која се бави одржавањем бензинских станица, а власник је фирме „33“ (у поступку добијања лиценце је) која се бави увозом горива. Тужени у фирмама које има у ... још није остварио добит из ког разлога је основао фирму „33“, ради остваривања добити. Власник је стана у ул. ..., површине 104 m², у коме и живи, а купио је и три стана у ... улици, који су у спору и није ушао у посед истих. Поседује путничко возило. Након престанка заједнице живота са тужиљом, закључио је нови брак из кога има дете мал. ИИ, рођеног ... године, садашња супруга туженог је запослена и остварује месечну зараду од 300 евра и живе у породичној кући. Терка парничних странака ВВ похађа приватну школу „ЈЈ“, иде на часове глуме и приватне часове немачког. Тужиља је ВВ платила школарину 2.000 евра, као и 50.000,00 динара за стипендију за америчке факултете. ГГ тренира пливање где је месечна чланарина 5.500,00 динара (тужиља и тужени плаћају заједно), као и на часове математике, које тужиља плаћа 1.000,00 динара месечно, а ДД тренира кошарку, а месечна чланарина је 2.500,00 динара (што плаћа тужени), као и на часове енглеског. Опрему за пливање од 120 евра је платила тужиља. Тужени одлази на летовање и зимовање, и води децу са собом, деци је отворио рачун за прехранбене производе у износу од око 70.000,00 динара месечно, а једном месечно одлази са децом у велику куповину. Утврђено је и да је минимална сума издржавања, коју утврђује надлежно Министарство за породичну заштиту, у време пресуђења износила 23.297,00 динара. Ценећи потребе малолетне деце, нижестепени судови су закључили да месечне потребе ВВ износе 50.000,00 динара, а ДД и ГГ по 35.000,00 динара (укупно 120.000,00 динара) и туженог обавезали да доприноси у издржавању заједничке деце у укупном износу од 80.000,00 динара месечно и то: за издржавање ВВ 30.000,00 динара, а ДД и ГГ по 25.000,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили материјално право и то одредбу члана 154., 160., 161. и 162. Породичног закона, правилно закључивши да је тужени у могућности и у обавези да допринеси издржавању заједничке деце и то: ВВ 30.000,00 динара, а ДД и ГГ по 25.000,00 динара, од момента пресуђења, па убудуће.

Одредбом члана 160. став 1. Породичног закона је предвиђено да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања при чему се води рачуна о минималној суми издржавања. Међутим, исти закон у члану 162. став 3. предвиђа да, ако је поверилац издржавања дете висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ, дужник издржавања. У конкретном случају, нижестепени судови налазе да месечне потребе ВВ износе 50.000,00 динара, а мал. ДД и ГГ по 35.000,00 динара. По мишљењу овог суда, утврђивањем реалних трошкова нижестепени судови су правилно применили одредбу члана 162. став 3. Породичног закона која инсистира на животном стандарду родитеља и даје право детету да му се кроз износ законског издржавања омогући исти такав стандард. Отац деце је са надпросечним примањима при чему је однос између примања оца и примања мајке у односу од приближно 2 према 1 у корист оца, овде туженог. Отуда родитељи и у издржавању заједнички треба да учествују са приближно таквим односом. Потребе заједничке деце, које је првостепени суд утврдио на укупно 120.000,00 динара, су проистекле из чињенице да ВВ похађа приватну школу „ЈЈ“ и иде на часове глуме, те да је тужиља ВВ уплатила стипендију за америчке факултете, да ГГ тренира пливање, а ДД тренира кошарку, као и да деца иду на додатне часове – немачки и енглески језик те часове математике, док је са друге стране имао у виду примања родитеља који те потребе могу да задовоље не угрожавајући сопствену егзистенцију, нити друге обавезе законског издржавања. С обзиром да отац, овде тужени, већ учествује у издржавању заједничке деце, по мишљењу овог суда, његове могућности да у том издржавању учествује су веће и износе око 80.000,00 динара месечно. Са тим износом он неће угрозити сопствену егзистенцију, моћи ће да учествује у издржавању малолетног сина ИИ из другог брака. Такође, у издржавању заједничке деце учествује и мајка, овде тужиља, с тим што се њој у издржавање урачунава и свакодневна брига о васпитању и неговању малолетне деце, па имајући у виду и учешће тужиље, којој су деца поверена на самостално вршење родитељског права, задовољиће се потребе заједничке деце парничних странака, како су напред утврђене. На тај начин су задовољени и критеријуми из члана 155. став 2. Породичног закона, те у таквој ситуацији не може да се ради о очигледној неправди по туженог.

Приликом утврђивања висине новчане суме очевог доприноса за издржавање деце значајан утицај су имале и чињенице да отац децу води на летовање и зимовање, редовно плаћа трошкове спортских активности за децу, као и да им је отворио рачун за куповину прехранбених производа, што је такође вид доприноса издржавању деце који он као своју обавезу и право извршава.

Нижестепени судови су одлуку о висини очевог доприноса за издржавање малолетне деце образложили довољним и јасним разлозима, које прихвата и Врховни касациони суд. И по оцени Врховног касационог суда досуђеним износима неће се бити угрожена егзистенција туженог, а малолетној деци, повериоцима издржавања, уз допринос мајке која самостално врши родитељско

право, биће доступна средства у оном обиму који задовољавају потребе малолетне деце. Зато су неосновани ревизијски наводи туженог да је неправилно примењено материјално право јер није у могућности да даје наведне новчане износе на име месечног издржавања, а тврдња да ће му на тај начин бити угрожена егзистенција, пошто су се измениле прилике, се не може прихватити. Досуђена висина издржавања малолетној деци која представља обавезу туженог, као оца, у складу је са интересима и потребама деце и свим околностима постојећим у време пресуђења. Таква одлука подложна је променама у случају измењених околности, у складу са одредбом члана 164. Породичног закона.

Супротно ревизијским наводима тужиље, не припада јој камата на износе заосталих рата, с обзиром да оне нису доспеле, односно нису утврђене до доношења ове пресуде. Другостепени суд је приликом одлучивања о жалби тужиље, у односу на побијани део пресуде и допунске пресуде који се односи на одлуку о висини издржавања и законској затезној камати на износ заосталих рата оценио битне жалбене наводе и разлоге које је узео у обзир по службеној дужности. При томе је у образложењу побијане пресуде изнео жалбене наводе који су били од значаја за одлучивање, у складу са законском обавезом из члана 396. став 1. и 2. ЗПП.

Побијање правноснажне пресуде ревизијом због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања није дозвољено у смислу члана 407. став 2. Закона о парничном поступку из ког разлога ревизијски наводи којима се указује на недостатке доказног поступка и погрешно утврђено чињенично стање, нису могли бити узети у разматрање, и довести у сумњу чињеничну основу и законитост донете одлуке о издржавању.

Правилна је и одлука другостепеног суда у погледу трошкова поступка.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужиљи и туженом нису досуђени трошкови ревизијског поступка, с обзиром да нису успели у ревизијском поступку.

**Председник већа-судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић